

HENRY STRAND

Fjelltur med muldyr og eselkjerre

Det var søndag i vår lille spanske by Altea, og januarsola sto høyt på himmelen og kastet gullskjær utover det uendelige blå Middelhavet. De nyutsprungne rosene i naboens hage fylte luften med en søt aroma, og innsektene surret sin lystige dans over hekken med hvite og blodrøde geranium.

Vi spiste tidlig frokost på solterrassen. I dag skulle vi på tur opp i fjellene, på riktig langferd med muldyr og eselkjerre. Vi sørget for en bra nistekurv. Det var mortadellapølse og knallrøde småpølser som fræste av spansk pepper, et par runde brød, litt oppstekt blekksprut, deilige små tomater til 25 øre kiloet, en god flaske Malagavin, frukt og nøtter.

Et esel satte i med et frenetisk trompetstøt da Pascual, vår gode venn, rullet inn i vår gate med den knirkende eselkjerra. Muldyret hans svarte humrende. Det var mer verdig i røsten, siden det var både esel og hest.

Omsider ristet vi oss fram over den lange hovedgatas ujevne brustein. Spanske eselkjerrer har ikke fjærende kneledd og bløte seter, og jeg tror det er fra denne søndagsturen min gryende ischias skriver seg. Men snart lå den buktende landeveien og tok imot oss, velsignet fri for brusteiner og iltre biler.

For en januardag! Fjellene lå skinnende røde i sollyset, og under dem strakte liene seg, med et hvitt slør over trekronene. Det var mandeltrærne som blomstret, tusener på tusener, og det lå balsam i luften. Muldyret ruslet bedagelig oppover. Vi kjørte forbi små hvit-

Altea, en forunderlig by, nærmest lik en festning

Foto: Henry Strand

kalkete hus, der kalkunene og hønene kaklet og sladret forferdelig om de merkelige framtoningene som her kom kjørende. Pascual satt rolig og støt på kjerreskåken, og oppi vogna satt fire lyshårete individer: 6-årige Berit, 2-åringen Anne, min kone og jeg.

Smågriser for forvirret inn mellom hagens appelsinbusker og gjemte seg, og småroller i bare skjorta stirret storøyde på oss. Trinne señoeraer og svarthårete señoitaer kikket forundret opp fra bekken der de lå og banket på klæsvasken. Hvor i all verden skulle denne merkelige transporten?

Det var søndag og fridag, men det betydde ikke at Alteas innvånere trakk i sportsklær og stakk til fjells. Bare en times marsj fra

byen lå fjellene, innbydende og majestetiske, men ingen tok veien dit. Señorene døset over et glass vin utafør barene inne i byen. Kvinnene satt som vanlig bak vinduet og broderte, eller de lå som her, ved bekken, og banket livet ut av klæsvåsk. Ingen tenkte på mosjon. Nei, bevare ens korpus! Derfor lå også flesket fyldig og saftig over hoftene på alle Alteas innbyggere.

Et og annet gyllent tre strakte sine greiner ned til vår eselkjerre der vi kjørte forbi. Å, du vidunderlige mimosa! Midt i januar tenner mimosabusken sine gule lys, og den er praktfull å skue. Vi skar noen greiner og festet til kjerrekarmen. De ville ha kostet en liten formue hjemme i Norge.

Høyt oppunder den steile fjellryggen bar det. Muldyret trakk kjerra med kjempehjulene fram på smale, støvete veier. Det var et godt trekkdyr. Bare i de verste kneikene måtte vi voksne jumpe av. — Arrie! ropte Pascual utover den svartglinsende muldyrryggen. Og da rykket det i seletøyet og farten ble noen takter hurtigere.

Pascual tjoret muldyret til den knudrete stammen på et Johannesbrødre. Grønne, umodne Johannesbrød-frukter hang ned fra greinene som små inntørkede bananer. Det var noen fullmodne frukter inniblant, og vi plukket dem med fryd — — — Johannesbrød-«godter» som vi kjøpte på butikken hjemme i gamle dager. Pascual rynket på nesen. Han kunne ikke begripe at vi spiste slikt noe. I Spania forer en kyrne og grisene med Johannesbrød!

Vi stavret oss møysommelig oppover en kronglet sti. Det var ikke lett å gå. Mange slags kaktus prikket nålestikk i våre bare legger, og sola sto het i nakken. Men helt oppunder fjellryggen tok vi oss fram. Selv lille Anne labbet trøstig i vei, og viste en liten nordmanns fjellferdighet i spansk terreng.

Høyt, høyt oppe slo vi oss ned. Ennå var vegetasjonen nærmest jungelaktig frodig, men nakne fjellrekker med røde krystaller synt seg hist og her. Små steiner ble lagt i nistekurva. I dag ligger de på skrivebordet hjemme.

Vi nøt maten og utsikten. Langt, langt under oss lå den forunderlige gamle byen, maurernes byggverk for mange hundre år siden. Og Middelhavet strakte seg så langt vi kunne se. Ytterst mot horisonten gled noen svarte prikker uendelig langsomt avgårde.

Den eneste gata i byen gikk gjennom en palme-allé, langs Middelhavet

Foto: Henry Strand

Det var skip på vei mot et eller annet mål. Kanskje var det norske skip iblant dem, kanskje skuter som skulle hjem til det hustrige vinter-Norge?

De små knallrøde pølsene tok nesten pusten fra oss, men vi hadde lært kunsten å slukke brannen på tunga med en slurk vin. Blekkspruten smakte også herlig, skjønt den skulle jo vært nystekt. Og vi gasset oss i frukt og tomater.

— Her har vi en ekstra god dessert, sa Pascual og førte oss bort til en kjempekaktus. Den var to-tre meter høy og mange meter i omkrets. På de brede bladene vokste en slags blomster eller frukter. Vi plukket noen av de største og delte dem med kniv. De var fulle av en rød, deilig masse, nærmest som bringebærsyltetøy.

Dagen gikk. Pascual, vår kjære, gode venn, som var nesten 100 prosent analfabet, moret seg med barna. En hyggeligere «onkel» skulle en lete etter. Lese kunne han ikke, men vi har sjelden truffet et mer høflig og hjelpsomt menneske. Vi satte umåtelig pris på ham. Han skar høyt, seigt gress og flettet armbånd til Berit og Anne. Den ene tommelfingeren hans var skamfært. Forleden dag hadde han vært oppi heiene og kommet over et revehi. Reven kom settende ut og glefset til over tommeltotten. Men Pascual slo armene rundt den og slo et snøre rundt revebeina. Han bar den med seg til byen. Om kvelden hadde han reven i et solid taug og viste den fram utenfor barene. Heldigvis tok de livet av den til slutt.

Vi kjørte hjemover, og eselkjerre knirket den samme spanske melodien. Støvet på de tørre veiene føk opp om kjerrehjulene. Landskapet kunne trenge en god regnskvett. Midtsommers, fortalte Pascual, er det ikke et grønt strå på disse traktene. Sola luer og brenner og svir saften ut av den grønne frodigheten. Helt ut til senhøsten, når det begynner å regne litt igjen, er markene brunsvidde.

Men bonden har frodige jorder og åkrer året rundt. Vi kjørte langs smale, støpte renner, der friskt fjellvann rant livlig. Det var maurerne som anla disse rennene og skapte det berømte, kunstige vanningsanlegget. Bonden kan når som helst lede vann inn over sine soltørre jorder.

Mens sola dalte og rullet som en kjempestor, spansk blodappelsin over fjellene, kjørte vi opp foran huset vårt igjen. Vi hadde vært på spansk fjelltur, med mulldyr og eselkjerre, solbrente og behagelig trette av lufta slo vi oss ned i kurvstolene på terrassen. Det var besynderlig å tenke på at i samme øyeblikk kom kanskje våre venner der hjemme fire hundre mil borte, susende ned fra marka på ski, rødkinnet av januarfrosten. Jeg gikk ut i hagen og plukket en gul mandarin fra den grønne busken — — —

Pascual kjørte oss med mulldyr og eselkjerre innover fjellterrenget. Anne, Berit og min kone Birgit trivdes utmerket med skyssen

Foto: Henry Strand